TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2010. gada 8. jūlijā *

Apvienotās lietas C-447/08 un C-448/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Svea hovrätt* (Zviedrija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2008. gada 8. oktobrī un kas Tiesā reģistrēti 2008. gada 13. oktobrī, krimināllprocesos pret

Otto Sjöberg (C-447/08),

Anders Gerdin (C-448/08).

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši K. Toadere [*C. Toader*], K. Šīmans [*K. Schiemann*] (referents), P. Kūris [*P. Kūris*] un L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*],

* Tiesvedības valoda — zviedru.

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],
sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 14. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— O. Sjēberga [*O. Sjöberg*] vārdā — U. Isaksons [*U. Isaksson*], *advokat*,

— A. Gerdina [*A. Gerdin*] vārdā — S. Vidmarks [*S. Widmark*] un J. Gillenbergs [*J. Gyllenberg*], *advokater*,

— Zviedrijas valdības vārdā — A. Falka [*A. Falk*], pārstāve,

— Beļģijas valdības vārdā — L. van den Bruka [*L. Van den Broeck*], pārstāve, kurai palīdz P. Vleminks [*P. Vlaemminck*] un A. Ibēra [*A. Hubert*], *advocaten*,

— Grieķijas valdības vārdā — M. Tasopulu [*M. Tassopoulou*] un O. Pacopulu [*O. Patsopoulou*], pārstāves,

— Spānijas valdības vārdā — F. Diess Moreno [*F. Díez Moreno*], pārstāvis,

— Austrijas valdības vārdā — E. Rīdls [*E. Riedl*], pārstāvis,

— Polijas valdības vārdā — M. Dovgelevičs [*M. Dowgielewicz*], pārstāvis,

— Portugāles valdības vārdā — L. Inezs Fernandišs [*L. Inez Fernandes*] un P. Mateušs Kaladu [*P. Mateus Calado*], kā arī A. Baroša [*A. Barros*], pārstāvji,

— Norvēģijas valdības vārdā — K. Mūens [*K. Moen*] un K. Mūe Vintera [*K. Moe Winther*], pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā — E. Traversa [*E. Traversa*] un K. Simonsons [*K. Simonsson*], kā arī P. Dejmeka [*P. Dejmek*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2010. gada 23. februāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālus nolēmumus ir par EKL 49. panta interpretāciju.

2 Šie lūgumi tika iesniegti krimināprocesu ietvaros pret O. Sjēbergu un A. Gerdinu, kuri tiek apsūdzēti Loteriju un azartspēļu likuma (*lotterilagen*, *SFS 1994*; Nr. 1000) (turpmāk tekstā — "*Lotterilag*") 54. panta 2. punkta pārkāpumā šī panta redakcijā, kura ir piemērojama pamata lietās.

Atbilstošās valsts tiesību normas

3 Ar *Lotterilag* tiek regulētas visa veida azartspēles, kas Zviedrijā ir publiski pieejamas.

4 Zviedrijas politikas azartspēļu jomā mērķu kopsavilkums sniegts *Lotterilag* sagatavošanas dokumentos:

"Azartspēļu politikai [..] ir jāturpina nodrošināt, lai nākotnē pastāvētu veselīgs un drošs azartspēļu tirgus, kurā kontrolētā veidā tiktu nodrošinātas sabiedrības aizsardzības intereses un spēļu patērētāju pieprasījums. No azartspēlēm gūtā peļņa jāaizsargā un vienmēr jāizmanto sabiedrības interešu vai sociāli labvēlīgu mērķu īstenošanai, piemēram, apvienību darbībai, jāšanas sportam un valstij. Tāpat kā līdz šim, galvenā vērība jāpievērš tam, lai tiktu piešķirta prioritāte sabiedrības aizsardzības apsvērumiem, vienlaikus nodrošinot azartspēļu izvēles iespējas un ņemot vērā krāpšanas un nelikumīgu azartspēļu risku."

5 Iesniedzējtiesa norāda, ka Zviedrijas tiesību aktu azartspēļu jomā mērķis ir:

— cīnīties pret noziedzību;

— cīnīties pret negatīvām sekām sociālajā un ekonomiskajā jomā;

— nodrošināt patērētāju intereses un

— izmantot ienākumus no loterijām sabiedrības interesēs vai sociāli labvēlīgiem mērķiem.

Prasība saņemt azartspēļu organizēšanas licenci

6 *Lotterilag* 9. pantā ir paredzēts, ka azartspēļu rīkošanai Zviedrijā principā ir nepieciešama licence.

7 Saskaņā ar *Lotterilag* 15. pantu licenci var piešķirt Zviedrijā reģistrētām juridiskām personām — bezpeļņas organizācijām, kuru galvenais mērķis atbilstoši to statūtiem ir veicināt vispārējo interešu mērķa sasniegšanu Zviedrijā un kuras galvenokārt veic darbības šī mērķa sasniegšanai. Saskaņā ar *Lotterilag* 45. pantu Zviedrijas valdība var izsniegt speciālas licences azartspēļu organizēšanai citos gadījumos, kas nav atrunāti minētajā likumā.

8 Saskaņā ar Zviedrijas azartspēļu jomu regulējošos tiesību aktos ietvertu pamatprincipu, kurā ir noteikts, ka azartspēļu organizēšana ir jāpakārto sabiedrības vai vispārējo interešu mērķiem, azartspēļu tirgus Zviedrijā ir sadalīts, no vienas puses, starp bezpeļņas organizācijām, kas darbojas Zviedrijā sabiedrības interesēs un kurām licenci piešķir saskaņā ar *Lotterilag* 15. pantu, un, no otras puses, diviem valstij pilnībā vai daļēji piederošiem azartspēļu uzņēmumiem, proti, azartspēļu valsts sabiedrību *Svenska Spel AB* un kopuzņēmumu *Trav och Galopp AB*, kuru kontrolē valsts un zirgu skriešanas sacīkšu organizācijas, kuras ir saņēmušas speciālās licences saskaņā ar minētā likuma 45. pantu.

9 Saskaņā ar *Lotterilag* 48. pantu valsts iestāde, proti, *Lotteriinspektion* [Loteriju un azartspēļu inspekcija], centralizētā veidā uzrauga *Lotterilag* normu ievērošanu. Pamatojoties uz *Lotterilag*, *Lotteriinspektion* ir pilnvarota izstrādāt dažādām spēlēm nepieciešamos kontroles un iekšējās kārtības noteikumus. Tā uzrauga *Svenska Spel AB* darbību un veic regulāras kontroles un pārbaudes.

10 Atbilstoši *Lotterilag* 52. pantam *Lotteriinspektion* var izdot rīkojumus un aizliegumus, kas ir nepieciešami šī likuma ievērošanai, kā arī, pamatojoties uz *Lotterilag*, pieņemt noteikumus un nosacījumus. Šajos rīkojumos un aizliegumos var tikt noteikts administratīvais sods.

Aizliegums organizēt azartspēles bez licences

11 Saskaņā ar Kriminālkodeksa (*brottsbalken*, turpmāk tekstā — "*Brottsbalk*") 16. nodaļas 14. pantu azartspēļu organizēšanu bez licences Zviedrijā uzskata par noziedzīgu nodarījumu azartspēļu jomā. Tas sodāms ar naudassodu vai brīvības atņemšanu līdz diviem gadiem. Ja pārkāpums tiek kvalificēts kā smags, tad saskaņā ar šīs pašas 16. nodaļas 14.a pantu par to var piespriest brīvības atņemšanu no sešiem mēnešiem līdz četriem gadiem.

12 Turklāt saskaņā ar *Lotterilag* 54. panta 1. punktu persona, kas tīši vai rupjas neuzmanības dēļ rīko nelegālas azartspēles vai kuras valdījumā nelikumīgi ir konkrētu veidu spēļu automāti, ir sodāma ar naudassodu vai brīvības atņemšanu līdz sešiem mēnešiem.

13 *Brottsbalk* noteikumi attiecībā uz likumpārkāpumu azartspēļu jomā attiecas uz īpašā veidā kvalificētiem noziedzīgiem nodarījumiem. Noziedzīgi nodarījumi, kuri tiek kvalificēti kā mazāk smagi un kuriem šī iemesla dēļ nav piemērojams minētais

14. pants, ir piemērojami *Lotterilag* 54. panta 1. punkta noteikumi. Saskaņā ar *Lotterilag* 57. panta 1. punktu tas nav piemērojams, ja noziedzīgajam nodarījumam ir piemērojams *Brottsbalk* paredzēts sods.

14 Tā kā *Lotterilag* tiek piemērots vienīgi Zviedrijas teritorijā, aizliegums organizēt azartspēles bez licences neattiecas uz tām spēlēm, ko rīko ārvalstīs. Tāpat šis aizliegums neattiecas uz spēlēm, ko Zviedrijas patērētājiem internetā piedāvā no citas dalībvalsts, un *Lotterilag* neaizliedz Zviedrijas patērētājiem piedalīties ārvalstīs organizētās azartspēlēs. Tāpat saskaņā ar *Lotterilag* piešķirtā licence tās īpašniekam dod tiesības piedāvāt spēļu pakalpojumus vienīgi teritorijā, kurā ir spēkā *Lotterilag*, t.i., Zviedrijas teritorijā.

Aizliegums veicināt azartspēles bez licences

15 *Lotterilag* 38. panta 1. punkta 1) apakšpunktā ir aizliegts bez īpašas atļaujas un peļņas nolūkā, profesionālās vai citas darbības ietvaros veicināt dalību azartspēlēs, kas Zviedrijā vai ārvalstīs tiek organizētas bez licences.

16 Saskaņā ar šī paša 38. panta 2. punktu izņēmumu šī panta 1. punktā paredzētajam aizliegumam var noteikt attiecībā uz tām azartspēlēm, kuras tiek organizētas starptautiskas sadarbības ietvaros, kurā Zviedrija piedalās, izmantojot ārvalsts uzņēmumu, kuram saskaņā ar tajā valstī, kurā šis uzņēmums ir dibināts, piemērojamiem noteikumiem ir tiesības organizēt azartspēles un veikt starptautisku sadarbību.

17 *Lotterilag* 54. panta 2. punktā ir paredzēts, ka personai, kura nelikumīgi, peļņas gūšanas nolūkā, profesionālās vai citas darbības ietvaros veicina dalību ārvalstīs rīkotās azartspēlēs, var piespriest naudassodu vai brīvības atņemšanu līdz sešiem mēnešiem, ja veicināšana bijusi vērsta tieši uz Zviedrijā dzīvojošiem patērētājiem.

18 Saskaņā ar *Brottsbalk* 23. nodaļas 4. panta 1. punktu atbildība par konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem ir paredzēta ne tikai šo noziedzīgo nodarījumu izdarītājam, bet arī personai, kura ir veicinājusi šī nodarījuma izdarīšanu, sniedzot palīdzību vai atbalstu. Turklāt saskaņā ar šī 4. panta 2. punktu sodīta tiek arī persona, kura netiek uzskatīta par noziedzīga nodarījuma līdzizdarītāju, ja šī persona ir mudinājusi trešo personu izdarīt pārkāpumu, ja tā ir provocējusi trešo personu vai jebkādā citā veidā ir atbalstījusi noziedzīga nodarījuma izdarītāju.

Pamata lietas un prejudiciālie jautājumi

19 O. Sjöbergs pamata lietas faktisko apstākļu rašanās laikā bija laikraksta *Expressen* galvenais redaktors un izdevējs. Tādējādi vienīgi viņš bija atbildīgs par šajā laikrakstā laikā no 2003. gada novembra līdz 2004. gada augustam publicētajiem reklāmas paziņojumiem par sabiedrību *Expekt*, *Unibet*, *Ladbrokes* un *Centrebet* ārvalstīs organizētām azartspēlēm.

20 A. Gerdins savukārt pamata lietas faktisko apstākļu rašanās laikā bija laikraksta *Aftonbladet* galvenais redaktors un izdevējs. Tādējādi vienīgi viņš bija atbildīgs par šajā laikrakstā laikā no 2003. gada novembra līdz 2004. gada jūnijam publicētajiem reklāmas paziņojumiem par minēto sabiedrību ārvalstīs organizētajām azartspēlēm.

21 *Expekt*, *Unibet*, *Ladbrokes* un *Centrebet* ir privāti uzņēmumi, kas darbojas peļņas gūšanas nolūkā un kas ir dibināti citās dalībvalstīs, nevis Zviedrijas Karalistē, šie uzņēmumi galvenokārt personām, kuras dzīvo Zviedrijas Karalistē, piedāvā azartspēles internetā. Šajās spēlēs cita starpā ietilpst sporta derības un pokers.

22 *Åklagaren* (Prokuratūra) uzsāka kriminālvajāšanu pret O. Sjēbergu un A. Gerdinu par *Lotterilag* 54. panta 2. punkta pārkāpšanu, nelikumīgi un peļņas gūšanas nolūkos veicinot Zviedrijas iedzīvotāju dalību ārvalstīs organizētās azartspēlēs.

23 O. Sjēbergam un A. Gerdinam 2005. gada 21. jūnijā un 6. septembrī *Stockholms tingsrätt* (Stokholmas pirmās instances tiesa) attiecīgi piesprieda samaksāt naudassodu SEK 50 000 apmērā par *Lotterilag* pārkāpšanu.

24 Gan O. Sjēbergs, gan A. Gerdins pārsūdzēja ar viņiem saistītos spriedumus *Svea hovrätt* (Sveas apelācijas tiesa), tomēr šī tiesa atteicās atzīt par šiem abiem spriedumiem iesniegto apelācijas sūdzību pieņemamību.

25 Ieinteresētās personas šos *Svea hovrätt* nolēmumus pārsūdzēja *Högsta domstolen* (Augstākā tiesa), kura 2008. gada 5. februārī pieņēma nolēmumu, nosakot, ka *Svea hovrätt* iesniegtās apelācijas sūdzības ir pieņemamas, un tādējādi abas lietas nosūtīja atpakaļ *Svea hovrätt*.

26 *Högsta domstolen* savā nolēmumā norādīja, ka esot neskaidrības par jautājumu, vai *Lotterilag* normas par kriminālsodiem ir uzskatāmas par diskriminējošu sodu attiecībā uz azartspēļu veicināšanu atkarībā no tā, vai šīs spēles tiek organizētas Zviedrijā vai citā dalībvalstī. Katrā ziņā rodoties jautājums, vai pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumi, kas izriet no šī paša likuma 38. un 54. panta, var tikt pieļauti,

pamatojoties uz to, ka tie ietilpst EK līgumā tieši paredzētajos izņēmumos, vai arī tos var pamatot ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem.

27 Šādos apstākļos *Svea hovrätt* nolēma apturēt tiesvedības un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus, kuri abās pamata lietās ir formulēti vienādi:

"1) Vai atsevišķos gadījumos var atļaut diskrimināciju pilsonības dēļ valsts azartspēļu un loteriju tirgū, pamatojoties uz primāriem vispārējo interešu iemesliem?

2) Ja valsts azartspēļu un loteriju tirgū ieviestajai ierobežojošajai politikai ir vairāki mērķi un viens no tiem ir sociālo darbību finansēšana, vai šo mērķi var uzskatīt par ierobežojošās politikas nejaušām labvēlīgām sekām? Ja atbilde uz šo jautājumu ir noraidoša, vai šī ierobežojošā politika tomēr var būt atļauta, ja sociālo darbību finansēšanu nevar uzskatīt par tās galveno mērķi?

3) Vai valsts par pamatoties uz primāriem vispārējo interešu iemesliem, lai pamatotu ierobežojošu politiku azartspēļu jomā, ja ienākumus no valsts kontrolēto uzņēmumu azartspēļu un loteriju tirdzniecības saņem valsts un viens no vairākiem šīs tirdzniecības mērķiem ir sociālo darbību finansēšana? Ja atbilde uz šo jautājumu

ir noraidoša, vai šo ierobežojošo politiku tomēr var atļaut, ja sociālo darbību finansēšanu nevar uzskatīt par īstenojamās tirdzniecības galveno mērķi?

4) Vai citā dalībvalstī organizēto azartspēļu un loteriju, ko veic tajā dibināts un šīs dalībvalsts iestāžu kontrolēts azartspēļu uzņēmums, absolūts tirdzniecības aizliegums var būt samērīgs ar azartspēļu darbību kontrolēšanas un uzraudzības mērķi, ja tajā pašā laikā nepastāv ierobežojumi attiecībā uz tādu azartspēļu un loteriju tirdzniecību, kuras ir organizējuši azartspēļu uzņēmumi, kas reģistrēti dalībvalstī, kura īsteno ierobežojošo politiku? Kāda ir atbilde uz šo jautājumu, ja šāda regulējuma mērķis ir ierobežot azartspēles?

5) Vai azartspēļu uzņēmumam, kuram ir piešķirta konkrētu azartspēļu organizēšanas licence valstī un kuru uzrauga kompetentā iestāde šajā valstī, ir tiesības tirgot savas azartspēles citās dalībvalstīs, piemēram, izmantojot reklāmu laikrakstos un pirms tam iepriekš nelūdzot licenci šīs valsts kompetentajām iestādēm? Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša, vai tas nozīmē, ka dalībvalsts tiesību normas, kurās paredzēts krimināls sods par dalības veicināšanu ārvalstīs organizētās lotterijās, ir šķērslis uzņēmējdarbības un pakalpojumu sniegšanas brīvībai, kuru nekad nevar pamatot ar primāriem vispārējo interešu iemesliem? Vai atbildei uz pirmo jautājumu ir nozīmīgi tas, ka azartspēļu uzņēmuma reģistrācijas dalībvalsts izvirza tādus pašus primāros vispārējo interešu iemeslus kā valsts, kurā šis uzņēmums vēlas tirgot savas azartspēles?"

28 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2008. gada 7. novembra rīkojumu lietas C-447/08 un C-448/08 rakstveida un mutvārdu procesā un galīgā sprieduma pasludināšanai tika apvienotas.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par otro līdz piekto jautājumu

29 Vispirms ir jānorāda, ka *Lotterilag* 38. panta 1. punktā, uz kā pamata tika uzsākta kriminālvajāšana pamata lietās, ir ietverts aizliegums bez īpašas licences un peļņas gūšanas nolūkos profesionāliem mērķiem vai kādā citā veidā veicināt dalību azartspēlēs, kuras bez licences tiek organizētas Zviedrijā vai ārpus tās.

30 Tomēr nav šaubu, ka pamata lietā uzsāktā kriminālvajāšana attiecas vienīgi uz personām, kuras ir nodrošinājušas privātu uzņēmumu citās dalībvalstīs ārpus Zviedrijas Karalistes peļņas gūšanas nolūkos organizētu azartspēļu veicināšanu. Šādos apstākļos Tiesai ir jālemj par iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem, ņemot vērā vienīgi šo situāciju.

31 Attiecīgi ir jāuzskata, ka, uzdodot otro līdz piekto jautājumu, uz kuriem ir jāsniedz kopīga atbilde pirms pirmā jautājuma izpētes, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai EKL 49. pantu var interpretēt tādējādi, ka tam ir pretrunā pamata lietā minētais dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ir aizliegts reklamēt azartspēles, kuras privāti uzņēmumi organizē citās dalībvalstīs peļņas gūšanas nolūkos.

32 Vispirms ir jāatgādina, ka EKL 49. pants paredz jebkādu pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu novēršanu, pat ja šis ierobežojums ir vienādi piemērojams gan vietējiem, gan citu dalībvalstu pakalpojumu sniedzējiem, ja šis ierobežojums aizliedz, apgrūtina vai padara mazāk pievilcīgus tā pakalpojuma sniedzēja pakalpojumus, kurš reģistrēts citā dalībvalstī, kurā viņš likumīgi sniedz līdzīgus pakalpojumus. Turklāt no pakalpojumu sniegšanas brīvības ieguvējs ir kā pakalpojumu sniedzējs, tā arī to saņēmējs (2009. gada 8. septembra spriedums lietā C-42/07 *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International*, Krājumā vēl nav publicēts, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

33 Šajā sakarā nav šaubu, ka ar *Lotterilag* 38. panta 1. punkta 1) apakšpunktu, kura rezultātā Zviedrijā ir aizliegts veicināt gan citās dalībvalstīs likumīgi organizētas azartspēles, gan Zviedrijā bez licences organizētas azartspēles, tiek ierobežota Zviedrijas patērētāju dalība šajās spēlēs. Šīs tiesību normas mērķis ir, lai patērētāji azartspēles spēlētu vienīgi valsts līmenī autorizētas sistēmas ietvaros, tādējādi nodrošinot, ka tiek izslēgtas privātas peļņas gūšanas intereses šajā nozarē.

34 Līdz ar to minētā tiesību norma rada ierobežojumu Zviedrijas iedzīvotāju brīvībai ar interneta starpniecību izmantot citu dalībvalstu piedāvātos pakalpojumus. Turklāt attiecībā uz azartspēļu pakalpojumu sniedzējiem, kuri ir dibināti citās dalībvalstīs, nevis Zviedrijas Karalistē, šī tiesību norma rada šo pakalpojumu sniedzēju pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu Zviedrijas Karalistē.

35 Līdz ar to ir jāizpēta, ciktāl pamata lietā piemēroto ierobežojumu var pieļaut, ņemot vērā EK līgumā tieši paredzētos atkāpes pasākumus, vai — saskaņā ar Tiesas judikatūru — pamatot ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem.

36 Ar EKL 46. panta 1. punktu, kurš šajā lietā ir piemērojams saskaņā ar EKL 55. pantu, tiek pieļauti ierobežojumi, kas pamatoti ar sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai veselības aizsardzības interesēm. Judikatūrā turklāt ir atzīta virkne tādu primāru vispārējo interešu apsvērumu kā patērētāju aizsardzība, krāpšanas novēršana un izvairīšanās no pilsoņu pamudināšanas uz pārmērīgiem izdevumiem saistībā ar spēli, kā arī sabiedriskās kārtības traucējumu vispārīga novēršana (skat. 2007. gada 6. marta spriedumu apvienotajās lietās C-338/04, C-359/04 un C-360/04 *Placanica* u.c., Krājums, I-1891. lpp., 46. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International*, 56. punkts).

37 Šajā kontekstā ir jākonstatē, ka azartspēļu tiesiskais regulējums ir viena no jomām, kurās dalībvalstu starpā pastāv ievērojamas atšķirības morāles, reliģijas un kultūras aspektos. Tā kā šajā jomā nav veikta saskaņošana Kopienu līmenī, tad katrai dalībvalstij pašai šajā jomā atbilstoši savai vērtību skalai ir jāizvērtē attiecīgo interešu aizsardzībai izvirzāmās prasības (iepriekš minētais spriedums lietā *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International*, 57. punkts).

38 Tikai tas vien, ka kāda dalībvalsts ir izvēlējusies tādu aizsardzības sistēmu, kas atšķiras no tās, ko pieņēmusi kāda cita dalībvalsts, nevar ietekmēt novērtējumu par šajā jomā veikto pasākumu nepieciešamību un samērīgumu. Šie aspekti ir jāvērtē tikai atkarībā no mērķiem, kurus izvirzījušas attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes, un no aizsardzības līmeņa, kuru tās paredzējušas ieviest (iepriekš minētais spriedums lietā *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International*, 58. punkts).

39 Dalībvalstis līdz ar to var brīvi noteikt savas politikas mērķus azartspēļu jomā un vajadzības gadījumā precīzi definēt nepieciešamo aizsardzības līmeni. Tomēr to noteiktajiem ierobežojumiem ir jāatbilst no Tiesas judikatūras izrietošajām samērīguma

prasībām (iepriekš minētais spriedums lietā *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International*, 59. punkts).

40 Ir jāpārbauda arī, vai pamata lietās *Lotterilag* noteiktais ierobežojums azartspēļu reklāmai, kuras privāti uzņēmēji citās dalībvalstīs, nevis Zviedrijas Karalistē organizē peļņas gūšanas nolūkiem, ir piemērots, lai varētu nodrošināt viena vai vairāku šīs dalībvalsts izvirzīto mērķu īstenošanu, un vai tas nepārsniedz to, kas nepieciešams šī mērķa vai mērķu sasniegšanai. Turklāt valsts tiesiskais regulējums var nodrošināt izvirzītā mērķa sasniegšanu vienīgi tad, ja tas patiešām atbilst rūpēm to sasniegt saskanīgā un sistemātiskā veidā. Katrā ziņā šie ierobežojumi ir jāpiemēro nediskriminējošā veidā (iepriekš minētais spriedums lietā *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International*, 60. un 61. punkts).

41 Šajā sakarā saskaņā ar iesniedzējtiesas viedokli nav strīda par to, ka privāta rakstura peļņas gūšanas interešu izslēgšana azartspēļu jomā ir šīs nozares Zviedrijas tiesību aktu pamatprincips. Šīs darbības Zviedrijā var veikt iestādes, kuru pamatā ir sabiedrības interešu vai lietderības mērķi, un licences azartspēļu organizēšanai tiek piešķirtas vienīgi valsts iestādēm vai labdarības organizācijām.

42 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka mērķis ieviest stingru ierobežojumu azartspēļu organizēšanas peļņas gūšanas raksturam ir atzīts judikatūrā, jo Tiesa ir atzinusi tāda valsts tiesiskā regulējuma atbilstību Savienības tiesībām, kura mērķis ir izvairīties no tā, lai loterijas netiktu izmantotas vienīgi komerciālos nolūkos un lai tās nerīkotu privāti uzņēmumi, kas paši var gūt peļņu no šīs darbības (šajā ziņā skat. 1994. gada 24. marta spriedumu lietā C-275/92 *Schindler*, I-1039. lpp., 57.–59. punkts).

43 Kultūras, morāles vai reliģijas apsvērumi var attaisnot azartspēļu rīkotāju pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumus, tostarp tiktāl, ciktāl var tikt uzskatīts par nepieļaujamu atļaut gūt privāta rakstura peļņu, izmantojot sabiedrības postu vai spēlētāju vājības un viņu neveiksmi. Saskaņā ar katras dalībvalsts vērtību skalu un ņemot vērā to rīcības brīvību, dalībvalstij tātad ir tiesības ierobežot azartspēļu organizēšanu, to uzticot valsts vai labdarības organizācijām.

44 Pamata lietās uzņēmumi, kuri bija izplatījuši [reklāmas] paziņojumus, kuru dēļ tika uzsākta kriminālvajāšana, ir privāti uzņēmumi, kuru mērķis ir peļņas gūšana un kuriem, kā to turklāt apliecināja Zviedrijas valdība tiesas sēdē, saskaņā ar Zviedrijas tiesību aktiem nekad nav bijusi azartspēļu organizēšanas licence.

45 Aizliegums šādu uzņēmumu pakalpojumus veicināt Zviedrijā dzīvojošu patērētāju vidū tātad atbilst mērķim izslēgt privāta rakstura peļņas gūšanas intereses azartspēļu jomā un turklāt tas var tikt uzskatīts kā nepieciešams šāda mērķa sasniegšanai.

46 Līdz ar to uz otro līdz piekto jautājumu ir jāatbild, ka EKL 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā pamata lietā minētais dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ir aizliegts šīs dalībvalsts iedzīvotājiem reklamēt azartspēles, kuras citās dalībvalstīs rīko privāti uzņēmumi peļņas gūšanas nolūkos.

Par pirmo jautājumu

47 Pirmais jautājums attiecas uz faktu, ka *Lotterilag* 54. panta 2. punktā ir paredzēts krimināltiesisks sods vienīgi par citās dalībvalstīs organizētu azartspēļu veicināšanu un tas nav piemērojams šādu Zviedrijā bez licences organizētu spēļu veicināšanai, par ko saskaņā ar *Lotterilag*, piemērojot šī likuma 52. pantu, tiek paredzēts vienīgi administratīvs sods. Iesniedzējtiesa vaicā, vai šīs atšķirības attiecībā uz minētajā likumā paredzēto sodu ir uzskatāmas par diskrimināciju, kas neatbilst EKL 49. pantam.

48 Līdz ar to ir jāsaprot, ka, uzdodot pirmo jautājumu, [iesniedzējtiesa] būtībā vēlas noskaidrot, vai EKL 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru azartspēlēm tiek noteikts īpašs tiesiskais regulējums un saskaņā ar kuru par šo spēļu veicināšanu, ja tās tiek organizētas citā dalībvalstī, var noteikt stingrāku sodu nekā par šādu spēļu veicināšanu, ja tās bez licences tiek organizētas valsts teritorijā.

49 Kaut arī krimināltiesības pamatā ietilpst dalībvalstu kompetencē, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesības ierobežo šo kompetenci, un krimināltiesības nedrīkst ierobežot Savienības tiesību garantētās pamatbrīvības (skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Placanica* u.c., 68. punkts).

50 Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka ierobežojumi, kurus dalībvalstis nosaka, lai sasniegtu vispārēju interešu mērķus, ir jāpiemēro nediskriminējošā veidā (iepriekš minētie spriedumi apvienotajās lietās *Placanica* u.c., 49. punkts, kā arī lietā *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International*, 60. punkts).

51 Šajā sakarā starp Zviedrijas valdību, no vienas puses, un O. Sjöbergu un A. Gerdinu, no otras puses, nav vienprātības jautājumā, vai Zviedrijas tiesību aktos, īpaši *Brottsbalk* 23. nodaļas 4. pantā ir paredzēts sods par Zviedrijā bez licences organizētu azartspēļu veicināšanu, kurš būtu pielīdzināms sodam, kurš saskaņā ar *Lotterilag* 54. panta 2. punktu ir piemērojams par šādu spēļu veicināšanu, ja tās tiek organizētas citā dalībvalstī.

52 Zviedrijas valdība uzskata, ka Zviedrijā bez licences organizētu azartspēļu veicināšana ir sodāma saskaņā ar *Brottsbalk* 23. nodaļas 4. pantu, ciktāl tā ir uzskatāma par līdzdalību šī paša kodeksa 16. nodaļas 14. pantā paredzētā noziedzīga nodarījuma azartspēļu jomā izdarīšanā, proti, tas tiek uzskatīts par *Lotterilag* 54. panta 1. punktā paredzēto likumpārkāpumu, organizējot azartspēles bez licences vai turot īpašumā noteikta veida spēļu automātus.

53 O. Sjöbergs un A. Gerdins turpretī apstrīd *Brottsbalk* 23. nodaļas 4. panta piemērošanu Zviedrijā bez licences organizētu azartspēļu veicināšanai. Viņi uzskata, ka nav nekādu līdzekļu, lai noteiktu sodu par šādu veicināšanu neatkarīgi no tā, vai azartspēlēm ir izsniegta licence. A. Gerdins precizē, ka minētais pants ir piemērojams vienīgi gadījumā, ja tiek sniegta palīdzība aizliegtu azartspēļu organizēšanā, bet tas neattiecas uz azartspēļu veicināšanu.

54 Šādā kontekstā ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 267. pantu ieviestās sadarbības sistēmas pamatā ir skaidra funkciju sadale starp valsts tiesām un Tiesu. Saskaņā ar šo pantu uzsāktas tiesvedības ietvaros valsts tiesību normu interpretācija ir valsts tiesu, nevis Tiesas kompetencē (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Placanica* u.c., 36. punkts, kā arī *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International*, 37. punkts).

55 Līdz ar to iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai attiecīgie divi pārkāpumi, lai gan attiecas uz dažādām sistēmām, tomēr saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem ir vienlīdzīgas attieksmes priekšmets. Šai tiesai it īpaši ir jāpārbauda, vai saskaņā ar lietas faktiskajiem apstākļiem minētos pārkāpumus attiecīgās iestādes izskatīja vienādi rūpīgi un vai kompetentās tiesas noteica līdzvērtīgu sodu.

56 Kā ģenerāladvokāts norāda savu secinājumu 81.–85. punktā, ja par abiem attiecīgajiem pārkāpumiem paredzēts līdzvērtīgs sods, tad valsts režīms nav diskriminējošs, lai gan normas par kriminālvajāšanu un paredzētajiem sodiem ir ietvertas dažādos tiesību aktos. Turpretī, ja personas, kuras veicina Zviedrijā bez licences organizētas spēles, saņem smagāku sodu nekā personas, kuras reklamē šādas spēles, kuras ir rīkotas citās dalībvalstīs, ir jākonstatē, ka minētā sistēma ir diskriminējoša un *Lotterilag* 54. panta 2. punkta noteikumi ir pretrunā EKL 49. pantam, un tādējādi tos nevar piemērot personām, kuras tiek apsūdzētas pamata lietā.

57 Līdz ar to uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka EKL 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru azartspēlēm tiek noteikta ekskluzīvo tiesību sistēma un saskaņā ar kuru par šo spēļu veicināšanu, ja tās tiek organizētas citā dalībvalstī, var noteikt stingrāku sodu nekā par šādu spēļu veicināšanu, ja tās bez licences tiek organizētas valsts teritorijā. Iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai tā tas ir attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma gadījumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

58 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) EKL 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā pamata lietā minētais dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ir aizliegts šīs dalībvalsts iedzīvotājiem reklamēt azartspēles, kuras citās dalībvalstīs rīko privāti uzņēmumi peļņas gūšanas nolūkos;

2) EKL 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru azartspēlēm tiek noteikts īpašs tiesiskais regulējums un saskaņā ar kuru par šo spēļu veicināšanu, ja tās tiek organizētas citā dalībvalstī, var noteikt stingrāku sodu nekā par šādu spēļu veicināšanu, ja tās bez licences tiek organizētas valsts teritorijā. Iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai tā tas ir attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma gadījumā.

[Paraksti]